

Väljaandja:
Akti liik:
Teksti liik:
Redaktsiooni jõustumise kp:
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:
Avaldamismärge:

Riigikogu
seadus
terviktekst
01.09.2002
14.04.2004

Tarbijakaitseseadus

Vastu võetud 15.12.1993

[RT I 1994, 2, 13](#)

jõustumine 01.01.1994, v.a § 6 2. ja 3. lõike sätted, mis jõustusid 1. 07. 1994.

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
08.02.1995	RT I 1995, 20, 297	16.03.1995
26.06.1996	RT I 1996, 49, 953	26.07.1996
04.12.1997	RT I 1997, 93, 1561	03.01.1998
21.01.1999	RT I 1999, 10, 156	15.02.1999
10.02.1999	RT I 1999, 24, 359	15.04.1999
25.02.1999	RT I 1999, 30, 415	01.01.2000
15.12.1999	RT I 1999, 102, 907	10.01.2000
16.05.2000	RT I 2000, 40, 252	05.06.2000
19.06.2000	RT I 2000, 59, 379	01.01.2001
09.05.2001	RT I 2001, 50, 283	01.01.2002
16.05.2001	RT I 2001, 50, 289	11.06.2001
05.06.2001	RT I 2001, 56, 332	01.10.2001
23.01.2002	RT I 2002, 18, 97	01.07.2002
27.03.2002	RT I 2002, 35, 214	01.06.2002, osaliselt vastavalt §-le 13.
05.06.2002	RT I 2002, 53, 336	01.07.2002
19.06.2002	RT I 2002, 61, 375	01.08.2002
19.06.2002	RT I 2002, 63, 387	01.09.2002

NB!Kehtetu - [RTI 2004, 13, 86](#)- jõust. 15. 04. 2004

I. peatükk ÜLDSÄTTED

§ 1. Seaduse ülesanne

(1) Käesoleva seaduse ülesanne on tagada tarbija õiguste kaitsmine Eestis.

(2) [Kehtetu - [RT I 2002, 53, 336](#)- jõust. 01.07.2002]

(3) Käesolevas seaduses ettenähtud haldusmenetlusele kohaldatakse haldusmenetluse seaduse (RT I 2001, 58, 354) sätteid, arvestades käesoleva seaduse erisusi.
[[RT I 2002, 61, 375](#)- jõust. 01.08.2002]

§ 2. [Kehtetu - [RT I 2002, 53, 336](#)- jõust. 01.07.2002]

§ 3. Mõisted

Käesolevas seaduses kasutatakse mõisteid järgmises tähenduses:

1) tarbija – füüsiline isik, kes tarbib kaupu ja teenuseid isiklikeks vajadusteks väljaspool oma majandus- või kutsetegevust ;

2) -3)

[Kehtetud - RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

4) kohustuslik nõue – kaubale või teenusele või nendega kauplemisele õigusaktiga kehtestatud nõue, mille täitmine on kohustuslik;

5) kauplemine -- kauba või teenuse pakkumine või müük;

6) müügidokument -- riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuse poolt väljastatav tegevusluba (tegevuslitsents), kauplemisluba või muu dokument, samuti müügi kohala valdaja poolt väljastatav müügi pilett, mille olemasolu on õigusaktist tulenevalt kauplemise eeltingimus.

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 4. Tarbija põhiõigused

Tarbija põhiõigused on:

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

1) nõuda vähemalt kohustuslikele nõuetele vastavat kaupa või teenust;

2) olla kaitstud oma elule, tervisele, varale ja keskkonnale ohtliku ning kasutamiseks või omamiseks keelatud kauba või teenuse eest;

3) saada vajalikku ja tõest teavet pakutavate kaupade ja teenuste hulgast teadliku valiku tegemiseks;

4) taotleda oma huvide arvestamist ja olla esindatud oma liitude ja ühingute kaudu otsuste tegemisel tarbijapoliitikat puudutavates küsimustes;

5) nõuda seaduses sätestatud korras riiklikku kaitset oma õiguste rikkumise korral;

6) [Kehtetu - RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 5. [Kehtetu - RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

II. peatükk TARBIJA ÕIGUSTE TAGAMINE

§ 6. Nõuded kaubale ja teenusele

(1) Kaup ja teenus peavad olema sihipärasel kasutamisel ohutud tarbija tervisele, elule, varale ja keskkonnale ning tarbija poolt tavaliselt eeldatavate tarbimisomadustega, kusjuures peavad olema täidetud kõik teised antud kaubale või teenusele kehtivad kohustuslikud nõuded.

(2) Tarbijale müüdiv kaup või teenus peab olema varustatud eestikeelse teabega, sealhulgas markeeringu või kasutamisingihendiga vastavalt kohustuslikele nõuetele.

(3) Tehniliselt keerukas, erilist kasutusoskust nõudev või potentsiaalset ohtu kätkev kaup või teenus peab lisaks käesoleva paragrahvi 2. lõikes sätestatud olema varustatud ka vastavate eestikeelsete hoiatuste ning põhiliste andmetega tarbimisomaduste ja koostise kohta, samuti rahvusvaheliselt kasutatavate või üldtuntud tingmärkidega.

(3¹) Alkohoolse joogi tarbijapakendi märgistusele esitatavad erinõuded sätestatakse alkoholiseaduses (RT I 2002, 3, 7).

(4) Kasutatud kaupa ja puudustega kaupa või teenust on lubatud müüa kehtestatud korras ja tingimisel, etkaubavõi teenuse vastavatest omadustest on tarbijat eelnevalt teavitatud ning kaup või teenus on ohutu tarbija elule, tervisele, varale ja keskkonnale. Erandina on lubatud müüa ohtlikku kaupa töötlemiseks või hävitamiseks vastavat tegevusluba omavale ettevõtjale.

(5) Kauplemine võltsitud kaubaga, ei ole lubatud ka siis, kui vahendajat, müüjat või tarbijat kauba vastavast eripärast eelnevalt teavitatakse.

§ 7. Müüja ja teenuse osutaja tarbijakaitsealased kohustused

Kauba müümisel või teenuse osutamisel või nende pakkumisel tarbijale peab müüja või teenuse osutaja järgima üldisi kaubandustegevuse häid kombeid ja tavasid ning on muu hulgas kohustatud:

1) [kehtetu];

2) andma vajalikku ja tõest eestikeelset teavet pakutava kauba või teenuse omaduste, hinna, päritolu, kasutamisingimuste jms kohta;

3) täitma kaubandus-, teenindus-, tervisekaitse- ja teisi kohustuslikke eeskirju ja nõudeid;

4)-6) [kehtetud];

7) tagama arveldamise õigsuse ja mõõtmise täpsuse;

8)-11) [kehtetud];

12) tähistama end tarbijale arusaadavalt juriidilise ja/või füüsilise isikuna;

12¹) kontrollima kauba vastuvõtmisel kauba müügitähtaegu, määrgistuse vastavust saatedokumentidele ja saatedokumentide vastavust kehtestatud nõuetele;

13) hoidma kauba või teenuse saate- ja müügidokumente (samuti kvaliteeti tõendavaid dokumente) müügi kohas ning esitama need kontrolli teostava pädeva isiku nõudmisel;

14) teatama vastava teabe saamisel kohe pädevale järelevalveasutusele, selle võimatuse korral massiteabevahendite kaudu kaubast või teenusest, mis sihipärasel kasutamisel on ohtlik tarbija tervisele, elule, varale või keskkonnale;

15) [kehtetu].

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 8. Keelud ja piirangud

(1) Müüjal või teenuse osutajal on keelatud:

- 1) ahistada käesoleva seadusega sätestatud tarbija õigusi;
- 2) ebaseaduslikult piirata või soodustada kaupade või teenuste müüki, mõjutada tarbijat eksitava reklaami, teise müüja kauba või teenuse halvustamise, firmanimetuse, kaubamärgi või teiste tunnuste lubamatu kasutamise või muul moel, mis on vastuolus üldiste kaubandustegevuse heade kommete ja tavadega;
- 3) müüa markeerimata pakendatud kaupa;
- 4) müüa tootja poolt märgitud realiseerimistähtaega ületanud kaupa;
- 5) võtta müüjale kaupa, mille hulgemüük on litsentsitud tegevusala, vastavat tegevusluba mitteomavalt vahendajalt.

(2) Keelud ja piirangud tubakatoodete, alkohoolsete jookide, relvade, laskemoona, narkootiliste ja uimastavate ainete, ravimite ning muude tarbijat kahjustavate või kahjustada võivate kaupade ja teenuste reklaami, müügi või tootmise kohta sätestatakse eraldi seadusega või seaduses ettenähtud juhtudel Vabariigi Valitsuse määrusega.

(3) [kehtetu]

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

III. peatükk TARBIJAKAITSE KORRALDUS

§ 9. Tarbijauhingud ja -liidud

(1) Tarbijatel on õigus oma huvide kaitseks koonduda tarbijauhingutesse, mille asutamise ja tegevuse kord on sätestatud füüsiliste isikute mittetulundusühinguid reguleeriva seadusega. Tarbijauhingud võivad asutada tarbijaliite ja -keskliite.

(2) Tarbijauhingu ja -liidu volitatud esindaja(te)l on õigus:

- 1) kontrollida müüja või teenuse osutaja kohustuste täitmist, sealhulgas hinnakujundust, koos pädeva ametiisikuga või iseseisvalt;
- 2) koostada avastatud õiguserikkumise kohta protokoll ja edastada see tarbijakaitse ametiisikule või pädevale asutusele;
- 3) esindada tarbijaid suhetes müüjaga või teenuse osutajaga, tarbijakaitseametis, kohtus või muudes asutustes.

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 10. Valla- ja linnavolikogu tarbijakaitsealane tegevus

(1) Valla- ja linnavolikogu võivad moodustada tarbijakaitsega tegelevaid üksusi.

(2) Valla- või linnavolikogu volitab tarbijakaitsega tegelema ametiisiku(d), kellel on õigus:

- 1) kontrollida käesoleva seaduse täitmist;
- 2) teha suulisi hoiatusi või käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud ettekirjutusi;
- 3) [kehtetu - RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 11. Riiklik tarbijakaitse

(1) Riiklikku tarbijakaitset korraldab Vabariigi Valitsus ministeeriumide ja teiste valitsusasutuste kaudu.

(2) Tarbijakaitsealased riikliku järelevalve volitused on:

- 1) Tarbijakaitseametil;
- 1¹) [kehtetu];
- 2) [kehtetu]
- 3) Raviametil -- ravimite valmistamise, levitamise, hulgemüügi ning apteegist väljastamise ja reklaamimise järelevalve alal;
- 4) Tervisekaitseinspeksioonil -- tehniliste eeskirjadega sätestatud või õigusaktidega kohustuslikuks muudetud standardite ja nendega võrdsustatud dokumentide tervisekaitsealaste nõuete täitmise järelevalve alal;
- 5) Veterinaar- ja Toiduametil -- toidu kvaliteedi ja ohutuse kohustuslike nõuete täitmise järelevalve alal;
- 5¹) Taimetoodangu Inspeksioonil - söödaseaduses kehtestatud nõuete täitmise järelevalve alal;

6) Politseiametil -- võltsitud kauba käibe tõkestamise, samuti kauplemise nõuete, turul ja tänaval kauplemise eeskirjade ning taksoteeninduse eeskirjade täitmise järelevalve alal;

7) maakonnaarstil -- ebaseadusliku arstimise, ravivahendite kasutamise ja nende reklaamimise ning riikliku litsentsi kohase ravitegevuse järelevalve alal;

8) teistel järelevalveorganitel vastavalt seadusele.

(3) Käesoleva seadusega sätestatud tarbija õiguste tagamiseks kehtestab Vabariigi Valitsus kaupluse töö üldeeskirjad, toilitustamise üldeeskirjad, turgudel ja tänavatel kauplemise üldeeskirjad, teeninduseeskirjad ning toodete märgistamise eeskirjad, samuti võib Vabariigi Valitsus kehtestada nõuded teatud kauba või teenuse kohta antavale teabele, hinna avaldamisele ja kauba märgistamisele. Vabariigi Valitsuse kinnitatud üldeeskirjade alusel on kohalikul omavalitsusel õigus kehtestada turgudel ja tänavatel kauplemise rakenduslik kord vastavalt kohalikele tingimustele. Vabariigi Valitsus või tema poolt volitatud minister võib kehtestada teatud toote märgistamisel toote nõutava koostise või omaduse määramise meetodid .

[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 12. Tarbijakaitseameti õigused ja kohustused

(1) Tarbijakaitseametil on õigus:

1) teha ettepanekuid tarbijakaitsealaste õigustloovate aktide vastuvõtmiseks või muutmiseks;

2) kontrollida käesoleva seaduse täitmist takistamatult ja ette teatamata, seejuures vajadusel sooritades kontrollloste ja teostades juhuvaliku meetodil tasuta proovivõtte;

3) lahendada ametile esitatud avaldusi ja kaebusi tarbijate õiguste rikkumise kohta;

3¹) nõuda Eesti Vabariigi nimel kohtu kaudu kolmanda isiku poolse tarbijate õigusi rikkuva tegevuse lõpetamist, kui kolmanda isiku tegevus puudutab määramatu arvu tarbijate ühiseid huvisid;

4) teha suulisi hoiatusi või käesoleva seaduse §-s 15 sätestatud ettekirjutusi;

5) kohaldada haldusvastutust ja taotleda isiku kriminaalvastutusele võtmist tarbijakaitseaduse rikkumise eest;

6) panna pitser või plomm ohtlikule või saate- või müügidokumentideta kaubale ning taotleda sellise kauba konfiskeerimist;

7) taotleda tegevusloa (tegevuslitsentsi), kauplemisloa või kauplemisloale märgitud teatud kauba või teenusega kauplemise õiguse äravõtmist ja saada asjaomaselt ametiisikult motiveeritud vastus taotluse läbivaatamise tulemuse kohta ;

8) teavitada üldsust müüjate ja teenindajate tarbijat kahjustavast tegevusest;

9) nõuda füüsilistelt ja juriidilistelt isikutelt asjakohaseid dokumente, materjale ja muud vajalikku teavet;

10) võimaldada tarbijauhingu esindaja osavõttu tarbijakaitsealaste küsimuste lahendamises;

11) anda tarbijale ja tarbijauhingutele tarbijakaitsealaseid teadmisi.

(2) Tarbijakaitseameti ametiisikul on õigus kontrollimiseks takistamatult siseneda müüja või teenuse osutaja ametiruumi, -rajatisse ja kaupu vedavasse sõidukisse või avada veovahendeid.

(3) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktides 1, 2, 3, 3¹, 10 ja 11 loetletud õigused on samaaegselt Tarbijakaitseameti kohustused. Tarbijakaitseamet on kohustatud tarbija tervisele, elule, varale või keskkonnale sihipärasel kasutamisel ohtlikust kaubast või teenusest teabe omamisel tegema kõik endast oleneva sellise kauba müügi või teenuse osutamise takistamiseks, teavitades sellest vajaduse korral massiteabevahendite kaudu üldsust .

(4) Käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes ning § 15 1. lõike punktides 1 ja 2 loetletud õigused laienevad ka teistele käesoleva seaduse või teiste seaduste alusel tarbijakaitse alal riiklikku järelevalvet teostavatele asutustele ja nende ametiisikutele.

(5) Käesoleva paragrahvi 1. lõike punktides 1-3 ja 6-11 ning 2. lõikes loetletud õigused laienevad käesoleva seaduse § 10 2. lõikes nimetatud ametiisikule.

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 13. Ärisaladuse hoidmine

Tarbijakaitse pädevad ametiisikud ning tarbijauhingute ja -liitude esindajad on kohustatud hoidma seoses tarbijakaitsealaste ülesannete täitmiseiga neile teatavaks saanud ärisaladusi.

§ 14. Tarbija õigus nõuda kaitset

(1) Tarbija võib oma õiguste kaitsmise eesmärgil pöörduda linna- või vallavalitsusse, Tarbijakaitseametisse või kohtusse kas otse või tarbijauhingu vahendusel ning osaleda oma avalduse või kaebuse arutamises.

(2) Kui seadus ei sätesta teisiti, lahendatakse tarbija esitatud avaldus või kaebus hiljemalt ühe kuu jooksul.

III¹. peatükk

KAUPLEMINE KAUPLEMISLOA ALUSEL

§ 14¹. Üldalused

(1) Seaduses või käesoleva seaduse alusel Vabariigi Valitsuse poolt kehtestatud kauplemist reguleerivas õigusaktis ettenähtud juhul peab kauplemiseks teatud tegutsemiskohas omama kauplemisluba.

(2) Kauplemisluba peab omama ka juhul, kui korraldatakse turul või tänaval müügipileti alusel teostatavat kauplemist.

(3) Kauplemisluba ei pea omama kauplemisel rahvusvahelisel reisijateveol kasutatavas mootor-, vee- või õhusõidukis.

§ 14². Tegutsemiskoht

(1) Tegutsemiskoht on müügikoht, mille juurde võivad kuuluda:

- 1) tootmis-, hoiu- või muud ruumid;
- 2) ettevõtte tegevuse hooajaliseks laiendamiseks väljapoole siseruume selle vahetus läheduses eraldatud alal asuvad müügikohad.

(2) Sõltumata müügikohtade arvust, loetakse üheks tegutsemiskohaks:

- 1) sama kaupleja müügikohad konkreetsel avalikul üritusel;
- 2) rändkauplus (ühe või mitme valla või linna territooriumil asuvatest müügikohtadest moodustaval kaubandusliku teenindamise marsruudil kulgev kaupade jaemüügiks kohandatud mootorsõiduk);
- 3) kogu mõtteliselt piiritletud ala, kus sama kaupleja tegeleb kandekaubandusega;
- 4) kogu mõtteliselt piiritletud ala, kus isik korraldab müügipileti alusel teostatavat kauplemist.

§ 14³. Kauplemisloa väljastaja

(1) Kauplemisloa väljastab, muudab või tunnistab kehtetuks seaduses sätestatud alustel ja korras kaupleja tegutsemiskohajärgne valla- või linnavalitsus või linnavalitsuse volitusel linna ametiasutus või linnavalitsuse muu struktuuriüksus oma haldusaktiga.

(2) Kauplemisloa kauplemiseks sõitjateveo teenuse osutamisel kasutatavas mootor-, vee- või õhusõidukis või reisirongi restoranvagnis või rändkaupluses väljastab, muudab või tunnistab kehtetuks seaduses sätestatud alustel ja korras kaupleja asukohajärgne valla- või linnavalitsus või linnavalitsuse volitusel linna ametiasutus või linnavalitsuse muu struktuuriüksus oma haldusaktiga.

(3) Haldusakt käesoleva seaduse tähenduses on valla- või linnavalitsuse korraldus. Käesoleva paragrahvi 1. ja 2. lõikes nimetatud volituse andmisel linna ametiasutusele või linnavalitsuse muule struktuuriüksusele on korralduse andmise õigus linna ametiasutusel või linnavalitsuse muul struktuuriüksusel.

§ 14⁴. Kauplemisloa väljastamiseks esitatavad dokumendid ning menetluse kestus

(1) Kauplemisloa väljastamiseks tuleb esitada vastav taotlus, samuti muu dokument seaduses ettenähtud juhul. Enne taotluse esitamist peab taotleja tasuma riigilõivu.

(2) Kauplemisloa väljastamiseks esitatavas taotluses peavad olema vähemalt:

- 1) taotleja nimi;
- 2) taotleja registrikood ja vastava registri nimi;
- 3) taotleja aadress ja kontaktandmed;
- 4) taotluse selgelt väljendatud sisu;
- 5) ettevõtte määratlus, nimi (selle olemasolu korral) ja tegutsemiskoha aadress või käesoleva seaduse § 14⁵ 3. lõikes nimetatud teave;
- 6) soovitud kauplemisaeg (nädalapäevad ja kellaaeg või sõna «ööpäevaringselt»);
- 7) kaubad või teenused, millega soovitakse kaubelda või millega kauplemist soovitakse korraldada;
- 8) ettevõtte v###i selle osa toiduseaduse (RT I 1999, 30, 415; 2002, 13, 81) tähenduses tunnustamise otsuse number, otsuse tegemise kuupäev ja otsuse teinud asutuse nimi - kui ettevõtte peab olema tunnustatud;
- 9) viide tegutsemiskoha kuuluvusele (kas ollakse omanik või rentnik, kusjuures rentnik peab ühtlasi märkima rendileandja nime ja rendilepingu kehtivusaja);
- 10) ehitise, kus tegutsemiskoht paikneb, kasutusloa number, kasutusloa väljastamise kuupäev ja kasutusloas märgitud kasutusotstarve, mis peab olema koosõlas vastavas tegutsemiskohas kavandatava tegevusega - kui tegutsemiskoht paikneb ehitises;
- 11) taotluse esitamise kuupäev ja allkiri;
- 12) taotluse allkirjastanud isiku nimi, ametinimetus ja kontaktandmed.

(3) Kauplemisloa väljastamiseks esitatavate andmete õigsuse eest vastutab taotleja.

(4) Kauplemisluba väljastatakse või kauplemisloa väljastamisest keeldumise otsus tehakse kauplemisloa väljastamiseks esitatud taotluse laekumise päevast arvates 10 tööpäeva jooksul.

§ 14⁵. Kauplemisloa väljastamine

(1) Kauplemisloa väljastamise otsustamiseks võib kauplemisloa väljastamise taotlemisel esitatud kirjalike või suuliste andmete kohta küsida taotlejalt, samuti riigi- või kohaliku omavalitsuse asutuselt täpsustavaid andmeid ja kontrollida esitatud andmete õigsust, sealhulgas tegutsemiskohas.

(2) Kauplemisloale kantakse:

- 1) sõna «kauplemisluba»;
- 2) kauplemisloa väljastaja nimi;
- 3) kauplemisloa väljastamise kuupäev ja kehtivusaeg või sõna «tähtajatult»;
- 4) kauplemisloa number;
- 5) kauplemisloa omaja nimi;
- 6) kauplemisloa omaja registrikood ja vastava registri nimi;
- 7) kauplemisloa omaja aadress;
- 8) ettevõtte määratlus, nimi (selle olemasolu korral) ja tegutsemiskoha aadress või käesoleva paragrahvi 3. lõikes nimetatud teave;
- 9) lubatud kauplemisaeg;
- 10) kaubad või teenused, millega on lubatud kaubelda või millega kauplemist on lubatud korraldada;
- 11) kauplemisloa väljastaja pädeva ametiisiku nimi, ametinimetus, allkiri ja väljastaja pitsati jäljend;
- 12) muud andmed õigusaktis ettenähtud juhul.

(3) Kui soovitakse kaubelda avalikul üritusel, märgitakse kauplemisloale tegutsemiskoha aadressi asemel selle avaliku ürituse nimetus, toimumiskoht ja kaupleja müügikohtade arv. Kui soovitakse kaubelda rändkaupluses, sõitjateveo teenuse osutamisel kasutatavas vee- või õhusõidukis või reisirongi restoranvagonis, märgitakse kauplemisloale tegutsemiskoha aadressi asemel seda sõidukit identifitseeriv tunnus, rändkaupluse puhul ka müügikohtade asupaigad. Kui soovitakse tegelda kandekaubandusega, märgitakse kauplemisloale tegutsemiskoha aadressi asemel ala, kus kauplejal on lubatud tegutseda.

(4) Kauplemisluba kauplemiseks avalikul üritusel väljastatakse selle avaliku ürituse korraldaja kirjalikul nõusolekul. Kauplemisloa väljastamisel kauplemiseks rändkaupluses, kui müügikohad paiknevad muu kohaliku omavalitsuse territooriumil, kantakse need müügikohad kauplemisloale juhul, kui müügikohtadejärgne valla- või linnavalitsus on selleks andnud oma kirjaliku nõusoleku.

§ 14⁶. Kauplemisloa väljastamisest keeldumine

(1) Kauplemisloa väljastamisest keeldutakse:

- 1) nõuetekohase taotluse esitamata jätmise või riigilõivu tasumata jätmise korral;
- 2) käesoleva seaduse § 14⁵ 4. lõikes sätestatud kirjaliku nõusoleku esitamata jätmise korral, kui selle esitamine on ette nähtud;
- 3) valeandmete esitamise korral;
- 4) kui kaup või teenus, tegutsemiskoht või sealsed tingimused, müügivorm või muu kavandatava tegevusega seonduv on ilmses vastuolus õigusaktis sätestatuga;
- 5) kui tegutsemine taotluses märgitud tegutsemiskohas või kauplemisajal, samuti kauplemine taotluses märgitud kauba või teenusega võib põhjendatult kahjustada tegutsemiskoha vahetus läheduses elavate inimeste huve;
- 6) kui taotleja varasem kauplemisluba, mis oli väljastatud kauplemiseks samas tegutsemiskohas, on tunnistatud kehtetuks käesoleva seaduse § 14⁹ 2. lõikes sätestatud alustel ja sellekohase otsuse jõustumisest on möödunud vähem kui kuus kuud;
- 7) muul õigusaktis ettenähtud juhul.

(2) Kauplemisloa väljastamisest keeldumise kohta antud haldusakti ärakiri edastatakse asjakohase taotluse esitanud isikule hiljemalt vastava otsuse tegemise päevale järgneval tööpäeval.

(3) Kauplemisloa väljastamisest keeldumine ei võta taotluse esitanud isikult õigust taotleda kauplemisluba uuesti.

§ 14⁷. Kauplemisloa kehtivus

(1) Kauplemisluba väljastatakse tähtajatult.

(2) Käesoleva paragrahvi 1. lõikes sätestatu ei kehti, kui:

- 1) kauplemisluba väljastatakse kauplemiseks avalikul üritusel, mille puhul ei või kauplemisloa kehtivusaeg ületada avaliku ürituse toimumise aega;
- 2) kauplemisluba väljastatakse hooajaliseks kauplemiseks, mille puhul ei või kauplemisloa kehtivusaeg ületada ühte hooaega;
- 3) kauplemisluba väljastatakse kauplemiseks tähtajaliselt renditud pinnal, mille puhul on kauplemisloa kehtivusaeg samane rendilepingu kehtivusajaga.

§ 14⁸. Kauplemisloa muutmine

(1) Kauplemisloa väljastaja muudab kauplemisluba selle omaja taotlusel seoses kauplemisloale kantud andmete muutmisega. Eelõeldu ei laiene juhtumile, kui muutub tegutsemiskoha asupaik, mistõttu tuleb taotleda uue kauplemisloa väljastamist. Kauplemisloa muutmise taotluse täielikust või osalisest rahuldamisest võib kauplemisloa väljastaja õigusaktis sätestatud alustel keelduda. Kauplemisluba muudetakse või kauplemisloa muutmise keeldumise otsus tehakse kauplemisloa muutmiseks esitatud taotluse laekumise päevast arvates 10 tööpäeva jooksul. Kauplemisloa muutmise keeldumise kohta antud haldusakti ärakiri edastatakse kauplemisloa omajale hiljemalt vastava otsuse tegemise päevale järgneval tööpäeval. Kauplemisloa muutmise keeldumine ei võta kauplemisloa omajalt õigust taotleda kauplemisloa muutmist uuesti.

(2) Kauplemisloa väljastaja muudab kauplemisluba, kui tulenevalt õigusaktist või jõustunud kohtuotsusest või -määrusest esineb alus kitsendada kauplemisloa ulatust. Muudetud kauplemisluba kehtib alates kauplemisloa muutmise kohta antud haldusaktis märgitud tähtpäevast. Kauplemisloa muutmise kohta antud haldusakti ärakiri ja muudetud kauplemisluba edastatakse kauplemisloa omajale hiljemalt vastava otsuse tegemise päevale järgneval tööpäeval.

(3) Kauplemisloa muutmise eest riigilõivu ei võeta.

§ 14⁹. Kauplemisloa kehtetuks tunnistamine

(1) Kauplemisloa tunnistab selle väljastaja kehtetuks, kui:

- 1) seda taotleb kauplemisloa omaja;
- 2) kauplemisloa kehtetuks tunnistamise alus tuleneb jõustunud kohtuotsusest või -määrusest.

(2) Kauplemisloa võib selle väljastaja tunnistada kehtetuks:

- 1) kui kauplemisloa taotlemisel on esitatud tegelikkusele mittevastavaid andmeid;
- 2) kui maksuseadust on oluliselt või korduvalt rikutud seonduvalt kauplemisega või kauplemise korraldamisega antud tegutsemiskohas;
- 3) kui kauplemise nõudeid või kauplemise korraldamise nõudeid on oluliselt või korduvalt rikutud;
- 4) kui on kaubeldud kauba või teenusega, millega võib kaubelda vaid kauplemisloal sellekohase märke olemasolu korral, kui vastavat õigust ei ole antud või see on tunnistatud kehtetuks;
- 5) kui kauplemisloa omaja ei ole kauplemisloale märgitud tegutsemiskohas tegutsenud järjepanu 45 või enam päeva, välja arvatud juhul, kui kauplemisloa väljastajat on kauplemise ajutisest katkestamisest enamaks kui 45 päevaks kirjalikult teavitatud;
- 6) muul õigusaktis ettenähtud juhul.

(3) Kauplemisloa kehtetuks tunnistamist käesoleva paragrahvi 2. lõike punktides 1-3 sätestatud alustel ei kohaldata, kui tulenevalt käesoleva seaduse § 14¹⁰ 1. lõikes sätestatud on võimalik piirduda teatud kauba või teenusega kauplemise õiguse kehtetuks tunnistamisega.

(4) Kauplemisloa kehtetuks tunnistamine jõustub selle kohta antud haldusaktis märgitud tähtpäeval.

(5) Ärakiri haldusaktist, millega kauplemisluba tunnistati kehtetuks, edastatakse viivitamatult isikule, kelle õiguse suhtes otsus tehti.

§ 14¹⁰. Teatud kauba või teenusega kauplemise õigust andev või teatud kauba või teenusega kauplemist keelav märge kauplemisloal

(1) Seadusega võib kehtestada, etteatudkauba või teenusega kauplemine on lubatud vaid juhul, kui kauplemisloal on sellekohane märge, ja ühtlasi sätestada vastava õiguse peatamise või kehtetuks tunnistamise alused.

(2) Seadusega võib kehtestada, et teatud kauba või teenusega kauplemise keelamise kohta tehakse kauplemisloale sellekohane märge.

IV. peatükk VASTUTUS

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 15. Ettekirjutused tarbijakaitseseaduse rikkumise korral

(1) Tarbijakaitsesameti ametiisikul on käesoleva seaduse §-de 6–8 rikkumise korral õigus teha müüjale, teenuse osutajale, tootjale või vahendajale järgmisi kirjalikke kohustuslikke ettekirjutusi:

- 1) lõpetada õiguserikkumine ja taastada esialgne olukord;
- 2) peatada kohustuslikele nõuetele mittevastava või saate- või müügidokumentideta kauba või teenuse müük;
- 3) vabandada avalikult tarbija ees.

(2) [kehtetu]
[RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§-d 16--18.
[Kehtetud - RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18¹. [kehtetu]

§ 18². Kauplemine tarbija tervisele, elule, varale või keskkonnale ohtliku kauba või teenusega

(1) Õigusakti alusel tarbija tervisele, elule, varale või keskkonnale ohtlikuks tunnistatud kauba või teenusega kauplemise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut või arestiga.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18³. Tarbija tervisele, elule, varale või keskkonnale ohtlikust kaubast või teenusest mitteteatamine või teatamisega viivitamine

Müüja või teenindaja poolt kaubast või teenusest, mis sihipärasel kasutamisel on ohtlik tarbija tervisele, elule, varale või keskkonnale, mitteteatamise või teatamisega viivitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(3) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18⁴. Kauba või teenuse tarbijakaitsenõuete rikkumine

(1) Müüja või teenindaja poolt kauba või teenuse ohutuse, eesmärgivastavuse, garantii, realiseerimistähtaja, märgistuse või kasutusjuhendi suhtes kehtestatud nõuete või kauba või teenuse omaduste kohta teabe andmise või hinna avaldamise nõuete, samuti teiste kaubale või teenusele või kauba käitlemisele esitatavate kohustuslike nõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 40 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18⁵. Tarbija petmine

(1) Müüja või teenindaja poolt tarbijale kauba või teenuse müümisel:
1) alakaalumise, alamõõtmise või valearvutamise;
2) kinnitatud tariifidest või kokkulepitud või teavitatud hindadest mittekinnipidamise või
3) kauba või teenuse omaduse, hinna või päritolu kohta tõese eestikeelse teabe andmata jätmise või varjamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18⁶. Kaubadokumentide esitamata jätmine

(1) Kauplemisel kauba nõuetekohase saate- või kvaliteeti või päritolu tõendava dokumendi puudumise või mitteesitamise eest, samuti kauba või teenuse hinnakalkulatsiooni puudumise või mitteesitamise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18⁷. Kauplemisel tehingute vorminõuete rikkumine

(1) Hankijaga arveldamisel sularahata arveldamise nõude rikkumise, samuti tarbijaga arveldamisel kassaaparaadi kasutamata jätmise, tasutud ostu kohta kviitungi andmata jätmise või muude tehingu fikseerimisele esitatavate vorminõuete rikkumise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18⁸. Kauplemine müügidokumentida ja selleks mitteettenähtud kohas

(1) Kauplemise eest müügidokumentida või selleks mitteettenähtud kohas või selles müügikohas mitteettenähtud kauba või teenusega – karistatakse rahatrahviga kuni 100 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 30 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18⁹. Kauplemine nõuetekohaselt tähistamata müügikohas

(1) Kauplemise eest, kui müügikoht või müüja ei ole nõuetekohaselt tähistatud, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 10 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18¹⁰. Võltsitud kaubaga kauplemine

(1) Kaubamärgiomaniku loata samade või sarnaste kaupade õiguskaitset omava kaubamärgiga identse või äravahetamiseni sarnase tähisega kaubaga kauplemise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 18¹¹. Menetlus

(1) Käesoleva seaduse §-des 18²–18¹⁰ sätestatud väärtegudele kohaldatakse karistusseadustiku (RT I 2001, 61, 364) üldosa ja väärteomenetluse seadustiku (RT I 2002, 50, 313) sätteid.

(2) Käesoleva seaduse §-des 18²–18¹⁰ sätestatud väärtegude kohtuväline menetleja on:

- 1) Tarbijakaitseamet;
- 2) valla- või linnavalitsus;
- 3) politseiprefektuur;
- 4) Ravimiamet (ravimite osas).

(3) Politseiprefektuur või kohus võib kohaldada §-s 18² sätestatud väärteo toimepanemise vahetuks objektiks olnud eseme konfiskeerimist vastavalt karistusseadustiku §-le 83.

(4) Politseiprefektuur või kohus konfiskeerib §-s 18¹⁰ sätestatud väärtegude toimepanemise vahetuks objektiks olnud aine või eseme.

(5) Konfiskeeritud võltsitud rõivad ja jalatsid, millelt on lubamatud tähised eemaldatud, võib õiguste valdaja kirjalikul nõusolekul üle anda riigi või kohaliku omavalitsuse tervishoiu- või hoolekandeasutustele. Konfiskeeritud võltsitud rõivaste ja jalatsite riigi või kohaliku omavalitsuse tervishoiu- või hoolekandeasutusele üleandmise korra kehtestab rahandusminister määrusega.

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

§ 19. Trahvide laekumine

(1) Käesoleva seaduse alusel määratud rahatrahv laekub riigieelarvesse, välja arvatud käesoleva paragrahvi 2. lõikes nimetatud juhul.

(2) Kui hoiatustrahvi või rahatrahvi määranud kohtuväline menetleja on valla- või linnavalitsus, kantakse käesoleva seaduse §-des 18²–18⁹ sätestatud väärtegude eest määratud hoiatustrahv ja rahatrahv otsuse teinud kohaliku omavalitsuse eelarvesse.

[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

IV¹. peatükk KAHJUDE HÜVITAMINE JA TEATUD KAUBAGA KAUPLEMISE KEELD

§ 20. [Kehtetu - RT I 2002, 53, 336- jõust. 01.07.2002]

§ 20¹. Teatud kaubaga kauplemise keeld

(1) Kui väärteprotokoll on koostatud käesoleva seaduse § 18¹⁰ 2. lõikes sätestatud väärteto kohta ja asja menetlemisel on kindlaks tehtud, et kauplemise objektiks oli võltsitud kaup, võib kohtuväline menetleja esitada kauplemisloa väljastajale põhjendatud taotluse keelata kauplemisluba omaval juriidilisel isikul kuni asjas tehtud otsuse jõustumiseni kauplemine Eesti Kaupade Nomenklatuuri (edaspidi *EKN*) selles rubriigis nimetatud kaubaga, mille hulka kuulub kauplemise objektiks olnud võltsitud kaup. Taotlusele lisatakse väärteprotokoll ära kiri.

(2) Kauplemisloa väljastaja võib käesoleva paragrahvi 1. lõikes nimetatud taotluse alusel tunnistada juriidilise isiku kauplemisloa kehtetuks, väljastades samas uue kauplemisloa, millele on märgitud keeld kaubelda EKN-i selles rubriigis nimetatud kaubaga, mille hulka kuulub kauplemise objektiks olnud võltsitud kaup.

(3) Kui menetlus juriidilise isiku suhtes käesoleva seaduse § 18¹⁰ 2. lõikes nimetatud väärtetoasjas lõpetatakse, saadab menetleja viivitamata kauplemisloa väljastajale lahendi koopia menetluse lõpetamise kohta.

(4) Käesoleva paragrahvi 3. lõikes sätestatud juhul tunnistatakse keelumärgelt kandev kauplemisluba kehtetuks ja juriidilisele isikule väljastatakse ilma keelumärgeta kauplemisluba.

(5) Juriidilisel isikul, kelle karistamise kohta käesoleva seaduse § 18¹⁰ 2. lõike järgi on jõustunud otsus, on keelatud kauplemine EKN-i selles rubriigis nimetatud kaubaga, mille hulka kuulub väärteto toimepanemise vahetuks objektiks olnud võltsitud kaup. Keeld kehtib, sõltumata väärteto toimepanemise kohast, kolme aasta vältel otsuse jõustumise päevast arvates.

(6) Menetleja saadab käesoleva paragrahvi 5. lõikes nimetatud otsuse koopia viivitamata kauplemisloa väljastajale.

(7) Kauplemisloa väljastaja tunnistab käesoleva paragrahvi 5. lõikes sätestatud alusel juriidilise isiku kauplemisloa kehtetuks, väljastades samas uue kauplemisloa kehtivusega kuni kolm aastat, millele on märgitud keeld kaubelda EKN-i selles rubriigis nimetatud kaubaga, mille hulka kuulub väärteto toimepanemise vahetuks objektiks olnud võltsitud kaup.

(8) Kui juriidilist isikut on teist korda karistatud käesoleva seaduse § 18¹⁰ 2. lõike järgi ja selle kohta on jõustunud otsus ning karistusandmed eelmise karistuse kohta § 18¹⁰ 2. lõike järgi ei ole karistusregistrist karistusregistri seaduse (RT I 1997, 87, 1467; 1998, 111, 1830) kohaselt kustutatud, võib kauplemisloa väljastaja tunnistada kauplemisloa kehtetuks ja keelduda talle uue kauplemisloa väljastamisest kuni kolme aasta jooksul kauplemisloa kehtetuks tunnistamise päevast arvates.

(9) Kauplemise keelamisega tekitatud kahju hüvitatakse seadusega sätestatud alustel ja korras.
[RT I 2002, 63, 387- jõust. 01.09.2002]

V. peatükk RAKENDUSLIKUD SÄTTED

§ 21. Käesoleva seaduse rikkumise asju arutama volitatud ametiisikud

Kuni riikliku tarbijakaitse ameti moodustamiseni ning Vabariigi Valitsuse poolt ametiga õiguste ja kohustuste poolest võrdsustatud järelevalveasutuste määramiseni võivad käesoleva seaduse rikkumise eest haldusvastutust kohaldada haldusõiguserikkumiste seadustiku (RT 1992, 29, 396; RT I 1997, 66--68, 1109; 73, 1201; 81, 1361 ja 1362; 86, 1459 ja 1461; 87, 1466 ja 1467; 93, 1561, 1563, 1564 ja 1565; 1998, 2, 42; 17, 265; 23, 321; 30, 410; 34, 484; 36/37, 552 ja 553; 38, 562; 51, 756 ja 759; 52/53, 771; 60, 951 ja 952; 64/65, 1004; 86/87, 1409, 98/99, 1574; 103, 1695; 108/109, 1783; 1999, 4, 53; 10, 149 ja 156; 16, 267, 271, 272 ja 276; 23, 350; 29, 398 ja 404; 30, 415; 31, 425) §-des 189, 203, 205--207 ja 209 loetletud ametiisikud.

§ 22. Tarbijaühingute asutamine

Kuni füüsiliste isikute mittetulundusühinguid reguleeriva seaduse kehtestamiseni toimub tarbijaühingute asutamine ja tegevus Eesti NSV seaduse «Kodanike ühenduste kohta» alusel.

§ 23. [Käesolevast tekstist välja jäetud]